

Viðmerkingar:

... vegna ov fáar umsóknir

Nú um dagarnar hoyrdi vit hetta aftur í sambandi við eina lýsing eftir nýggjum almennum leiðara: vegna ov fáar umsóknir verður lýst av nýggjum.

Hetta hava vit nú í eini tvey ár hoyrt so javnan, sjálvt í sambandi við aðalstjórastjórnir í landsstýrinum. Vit eru annars mest von við hetta í sambandi við lýsingar eftir maskinmonnum til okkurt fiskiskip í teim soltnu tíðunum ella í sambandi við lýsingar eftir fólki til okkurt flakavirki.

Tátturin um 'alment starv' tyktist nú vendar á høvdi og skilafólk halda seg so frægt møgulegt burtur frá tí almenna sektorinum – serliga leiðandi stovnum.

Fyri okkum, sum hava virkað í hesum sektori í mong ár, er hetta ikki logið. Heldur er hetta ein sjálvsögð fylgja av broytingunum tey seinnu árin. Bæði teim formellu broytingunum í bygnaði og ikki minni tann praksis, sum tey, sum skipa fyri, hava bygt inn í henda formella bygnaði.

Skilafólk vilja sjálvsagt ikki lata seg hunda við. Hvi skulu tey tað?

Skilafólk vilja sjálvsagt ikki seta seg í ein starvssess, sum er innantómur hóast stórfingjið heiti. Hvi skulu tey tað?

Skilafólk vilja sjálvsagt ikki seta seg soleiðis fyri, at tey vegna formellan loyvit verða trýst til at nýta lygnina sum amboð. Hvi skulu tey tað?

Eitt skilafólk vil heldur vera gottusopari við tign enn stjórnar útán tign. Eitt skilafólk vil heldur vera gottusopari við veruligan ábyrgd

fyri tí gotu, sum hann sópar, enn at bera stjórahætti útán ábyrgd. Eitt skilafólk vil heldur vera gottusopari við sannføri enn at bera stjórahætti í samstarvi við lygnina. Eitt skilafólk vil heldur vera gottusopari saman við javnbjóðis starvsfeløgum enn at bera hætti av stjórn í samstarvi við amatørar.

Eitt skilafólk tekur ábyrgd, kastar ikki frá sær, skuldar ikki sínar starvsfelagar, er ikki líkrænari, brúkar ikki undanmann sín til fótatrakk og ynskir ikki at lata seg fara inn í slíkar stöður.

Tann 18. desember 1998 varð Henning Jacobsen, táverandi landsverkfrøðingur, munniliga settur úr starvi. Grundgeving var eingin og hóast royndir at framprovokera eina grundgeving, so er hon enn ikki komin á borðið.

Í sambandi við onkra aðra uppsøgn er ikki sort av grundgevingum komnar fram, meir ella minni sannførandi, so roknað kann ikki við, at tað er av prinsipiellum grundum, at einki kemur fram.

Okkurt stjórskifti verður rættvisgjort við tilvísing til munandi sparringar aftaná skiftið.

Í hesum sambandi kann tað vera av almennum áhuga, at á Landsverkfrøðingnum kundu vit spart einar 30-40 mió. kr. árliga afturat, um vit sendu rokningina til eftirkommararnar. Tað hevði eisini borið til at spælt eitt sindur við hugtøkunum rakstur og fløgur og so fingið eina sparring í rakstrinum tann vegin.

Tað er so mangt, sum ber

til fyri tann, sum samstarvar við lygnina.

Tær veruligu orsökarnar til at Henning mátti dvina sessin eru goymdar fyri tey flestu. Tað er helst líka gott, tí tað man vera ikki sort avdúkandi, um tær veruligu grundirnar komu fram í ljósið.

Heldur man tað vera so, at hvørju ferð vit seta navn til eina grein ella eina sending í sjónvarpinum, so lesa, siggja, lurta hesi 'ábyrgdarfólk' við ótta og bivan: munnu tey fara at siga nakað hesuferð?

Tey, eins og vit kenna lygnina.

Men teirra børn skulu eisini liva. Teirra børn skulu eisini hava nakað at vera stolt av. Ella um ikki annað skulu tey ikki vera redd fyri tí næsta blaðnum, sum kemur út – so leingi hetta yvirhøvdur ber til.

Eisini skal gerandisdagurin hjá okkum øllum helst virka rimiliga ótráður – og onkur er jú erkynisari enn annar í slíkari uppgætt.

Tann almenni sektorurin er inni í eini broytingartíð. Mong mundu vóna, at við arbeiðinum eftir Finn Normanni Christensen komu vit á mál nokur ártíggju fram.

Fáur man halda tað sama í dag. Her fer heilt einfalt ov stór orka til spillis.

Av teimum umleið 100 mió. kr. árliga, sum hesin bygnaður kostar meira enn tann gamla 'miðfyrirseting' (íroknað tað, sum í dag liggur á Figgjarmalastýrinum), man tann stóri parturin fara fyri skeyti.

Hetta er serliga spell, tá hugsað verður um, hvussu gott búi vit í veruleikanum

høvdi í 1994 til at fáa gjørt eina veruliga effektiva og rationella fyrirsiting.

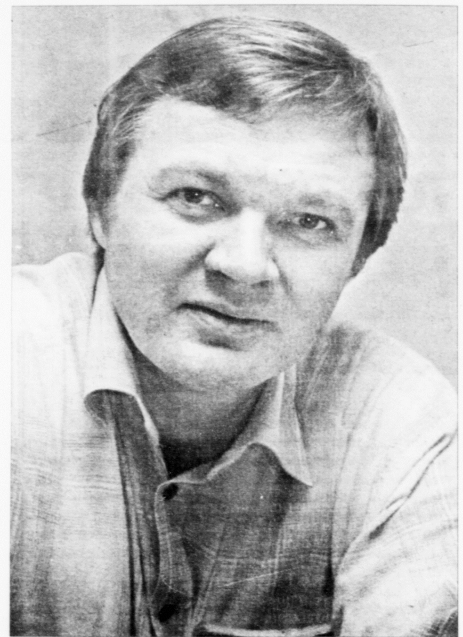
Men einki er so ringt, at tað ikki eisini kann vendast til tað góða. At siga Henning Jacobsen upp útán grund er so eyðsynt skeið og tápuligt, at einki samfelag kann liva við eini slíkari óuppgjördari uppsøgn. Hetta er ikki ein persónspurningur men ein prinsippur, har prinsippið og persónurin ikki kunnu skiljast at.

Eisini er tað at kalla ómøgulegt at koma burturúr hesi uppsøgn útán eina veruliga uppgætt. Tekniskt ber sjálvsagt til at lýsa eftir einum nýggjum landsverkfrøðing, tá ið Hans Biskopstø fer frá. Her fyriliggja so triggir prinsipiellir møguleikar.

Tann fyrsti er at seta einhvønn úttanfyristandandi verkfrøðing ella ikki verkfrøðing. Við verandi umsetningi á stovninum er hetta tað sama sum at niðurleggia stovnin. Tað er heilt einfalt ómøgulegt at koma útánfrá útán veruliga uppbakking frá fólkinum á stovninum og halda allar funktiónirnar fyri á leið sama kostnað, sum nú.

Annar møguleiki er, at fólkið á stovninum velur ein nýggjan stjóra – eins og gjørt var í sambandi við Hans Biskopstø. Hetta er ikki sort lovin mannagongd.

Tann trøji møguleikin er ótespiligari. Við eini orðing frá fálkliga fundinum: "Eingin felagsskapur er so sterkur, at har ikki finst ein Judas". Tann trøji møguleikin liggur í, at hovuðsprestarnir finna ein slíkan

Signar P. Heinesen

og bjóða teir tiltiknu tríati síklarnar í silvuri.

Onkur av hesum møguleikum er hepnari enn hinir báðir, men eingin er góður.

Ein góður møguleiki er at seta Henning Jacobsen aftur í starvið – Eingin verður minni menniskja av tí útganginum og samstundis var markíð sett: her til og ikki longur.

Eini 5-6000 fólk starvast í tí almenna sektorinum. Hetta er umleið fjórði hvør arbeiðsføtur føroyingur. Einki land kann liva við, at so stórir partur av fólkinum ikki virkar so frægt, sum til ber. Hetta er heilt einfalt tann eini stóri bitin í sambandi við okkara kappingarføri, tá ið ræður um tey viðurskifti, sum vit sjálvi skipa fyri.

Tað ber til at venda eini óhepnari gerð til nakað, sum kann brúkast framvir. Hetta hevði verið við til at

bøtt munandi um trúvirði hjá tí almenna sektorinum sum starvspláss bæði hjá leiðarum og hjá øðrum.

Hetta er serliga áhugavert í sambandi við tað politiska signalið, sum nú er komið um, at fyrirsitingin skal eftirhyggjast við atliti til rationaliseringar.

Sigga vit positivt uppá sjálvt LV-málið, so kunnu vit hugsa, at tann politisk viljin hjá landsstýrismanninum er til ábøtur. At so umsitingin ikki megnar at útínn henda vilja í verki er so ein annar spurningur, sum helst ber til at loysa.

Spurningurin um frakoyrda landsverkfrøðing er ein royndarsteigur hjá sitandi samgongu í sambandi við tann almenna sektorin: ynskir samgongan veruligan bata ella letur hon aðrar kreftir fáa sær ráðarim?

Signar P. Heinesen

Fyrirspurningur til Anfinn Kallsberg, løgmann

Løgtingsmál nr. 100-33/1998: Fyrirspurningur viðv. viðurskiftum Føroya til evruna

1. Hvørjar ætlanir hevur Føroya landsstýri viðvíkjandi viðurskiftum Føroya til nýggja gjaldoyraevruna?
2. Er nokur politisk avgerð tikin um, hvussu farast skal fram, um Danmark tekur avgerð um at skifta krónuna um við evruna (egið føroyskt gjaldoyra ella framhald við donsku krónuni)?
3. Hver samband verði millum donsku stjórnina ella danska forsætisráðharran og Føroya landsstýri um omanfyri-

nevndu viðurskifti?

4. Hverur Føroya landsstýri tíkið avgerð um stöðu føroyinga undir evt. fólkaatkvøðu í Danmark um tilknýti til evruna?
5. Hvussu metir landsstýrið, at ein evt. avgerð í Danmark um at nýta evruna kemur at ávirka ætlanir landsstýrisins um fullveldi?

Viðmerkingar:

Ein av fremstu embætismönnum okkara, stjórnir í Landsbankanum, hevur í Dimmalætting farna víkskiftið hugleiðingar um stöðu Føroya á peninga- og valutaoknum, nú evran er vorðin alment gjaldoyra. M.a. sigur embætismaðurin

in við blaðmannin, at hann hevur merkt eina breiða politiska undirtøku fyri evruni í Føroyum, og at skifta danir donsku krónuna út við evruna, er lítil ivi um, at vit gera tað sama í Føroyum. »Alt talar fyri, at so verður. Hesum hava okkara politikarar fuld forstáðis fyri, og eg havi merkt breiða politiska undirtøku fyri, at vit skifta yvir, tá ið danir skifta yvir«, sigur Sigurð Poulsen m.a. viðari.

Sum svar til undirritaða undir víðgerðini av úttanlandsfrágreiðing lögmanns, segði lögmaður seg einki kenna til úttalirir embætismansins. Sjálvsagt undra hesi úttalirir mangan, serliga tá embætismaðurin tos-

ar um breiða politiska semju.

Vit vita, at kreftir eru, sum miðvíst virka fyri, at Føroyar skulu gerast limir í ódemokratiska felagsskapinum ES. Hesar kreftir tykjast arbeiða miðvíst, tosa um tættari tilknýti, to at flestu, ið hava minstu hómig av viðurskiftinum við ES – m.a. út frá bláa og ikki minst reyða álitinum – vita, at eithvørt tættari tilknýti viðförir innliman, fyrr ella seinni (ein miðvíst ES-taktikkur).

Öll orsök er tí at halda, at úttalirir landsbankastjórans kunnu (mis)brúkast í miðvístum royndum so spakuliga at ávirka føroysku mannahugsanina ávegis

ES-limaskap. Harmiligt er, um føroyskir politikarar ótilvitandi verða brúktir í hesum leiki, og er tað tí umráðandi at fáa veruleikan klárlagdan, serliga um (og hvørjar) ætlanir eru tiknar í landsstýrinum í hesum máli.

Frammi í kjakinum sein-satu tíðina hevur verið stöðu føroyinga í tí fólkaatkvøðu, sum danir væntandi skjótt skulu til í stöðutakanini til evruna. Danskir politikarar eru, sum fara fram, at føroyingar sjálvsagt skulu luttaka í slíkari. Vert hevði verið at fingið at vita ætlanir landsstýrisins í hesum máli, og um fløktu peninga- og valutaviðurskiftini verða hildin at fara at ávirka ar-

Janis av Rana

beiði landsstýrisins við fullveldismálinum.

Á Føroya lögtingi, tann 8. februar 1999
Janis av Rana